

Inspectie jeugdzorg
Jeugd en Gezin

Jaarbericht 2009

Jaarbericht 2009

Inspectie jeugdzorg

Utrecht, mei 2010

Ontwerp: hAAi, Rotterdam

Fotografie: Martijn van de Griendt en Hollandse Hoogte

Alle foto's van de jongeren in deze brochure betreffen
geen personen in de jeugdzorg en zijn uitsluitend ter illustratie.

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Kwaliteit ook in 2009 een blijvend punt van zorg	5
Pleegzorg	7
Particulier zorgaanbod	11
Interlandelijke adoptie	15
Gesloten jeugdzorg	19
Buitenlands zorgaanbod	23
De inspectie zelf	27
Meldingen, signalen en klachten	31
Uitgebrachte rapporten	36
Gebruikte afkortingen	40

Voorwoord

Wie wel eens een foto-expositie bezoekt, heeft al snel door welke foto's geposeerd zijn. Ze missen namelijk iets, vergeleken met de andere foto's die spontaan tot stand gekomen zijn. Naast actie en beweging ontbreekt het deze foto's vooral aan levendigheid, aan echtheid. Ze missen de verrassing van het moment, het leven van alledag.

Wanneer de Inspectie jeugdzorg een jeugdzorginstelling bezoekt, dan is het mogelijk dat de inspectie een wat geposeerd beeld krijgt voorgeschoteld. Sinds 2009 hanteert de inspectie echter de mogelijkheid van een onaangekondigde inspectie. Dan wordt er op een dag bij een instelling aangebeld en staat de Inspectie jeugdzorg voor de deur. Zeker wanneer de inspectie signalen bereiken dat de kwaliteit van zorg van een instelling sterk te wensen overlaat, is het zaak dat de inspectie deze misstanden snel ter plaatse kan constateren.

Daarbij komt, dat de inspecteurs vooral ook de ervaringen van de jongeren willen horen. Naast de logboeken, dossiers en programma's en het overleg met management en begeleiders, hecht de inspectie namelijk zeer veel waarde aan gesprekken met jongeren die in de instelling verblijven.

Sterker nog: de inspecteurs beginnen vaak hun bezoek met dergelijke gesprekken, om op basis daarvan verder te praten met de begeleiders en het management. Uiteindelijk gaat het toch om de kwaliteit van de zorg vanuit het perspectief van het kind.

De inspectie zal de komende jaren vaker gebruik maken van de mogelijkheid om instellingen voor jeugdzorg onaangekondigd te bezoeken. Hierbij zijn verschillende varianten denkbaar. Zo kan aangekondigd worden dat de inspectie op een bepaalde dag langs komt, zonder dat gespecificeerd wordt welke groepen en/of jongeren men wil spreken. Ook is het mogelijk dat de inspectie aankondigt dat er in het nieuwe jaar extra toezicht zal plaatsvinden bij een bepaald soort jeugdzorginstellingen, zonder dat aangegeven wordt wanneer dat toezicht zal plaatsvinden. Op deze wijze kan de inspectie zich een zo reëel mogelijk beeld vormen van de kwaliteit van de zorg ter plaatse.

De meeste bezoeken zullen wel aangekondigd en in goed overleg met de betrokken instelling plaatsvinden. De inspectie heeft de ervaring dat de meeste instellingen voor jeugdzorg de kwaliteit van de zorg hoog in het vaandel hebben en altijd open staan voor suggesties ter verbetering van die kwaliteit. Zo kunnen instellingen, inspectie en verantwoordelijke overheden samen werken aan een goed functionerende jeugdzorg die ten dienste staat van de jongeren waar het allemaal om begonnen is.

De Hoofdinspecteur van de Inspectie jeugdzorg,
Mw. drs. J.F. de Vries

Kwaliteit ook in 2009 een blijvend punt van zorg

De kwaliteit van de jeugdzorg was ook in 2009 weer een belangrijk punt van aandacht. Een treffend voorbeeld vormde het inspectie-optreden in mei van dat jaar. De inspectie maakte toen een einde aan de plaatsing van een aantal kinderen bij zogenaamde particuliere zorgaanbieders. Het optreden was noodzakelijk, omdat naar de maatstaven van de inspectie de veiligheid van de kinderen niet gegarandeerd was en de kwaliteit van de zorg sterk te wensen overliet. Een onhoudbare situatie dus, die eens te meer duidelijk maakte dat het functioneren van een instelling vooral moet worden gezien vanuit de positie van het kind en niet alleen beoordeeld kan worden op grond van de programma's en de protocollen van een organisatie.

Bovendien werd weer eens bevestigd hoe belangrijk het is om signalen uit het veld serieus te nemen. Signalen van mensen die zich zorgen maken over de kwaliteit van de jeugdzorg en die de moed hebben om dit ook te melden.

In 2009 bracht de inspectie een reeks van rapporten uit, onder meer over onderzoeken naar de pleegzorg en de interlandelijke adoptie en een vooronderzoek naar het buitenlandse zorgaanbod. Alle drie onderzoeken leverden een gemengd beeld op: naast positieve ontwikkelingen bleken er ook punten die verbetering behoeft. In dit jaarbericht wordt op alle drie onderzoeken nader ingegaan.

Ook wat de werkwijze van de inspectie betreft was 2009 een jaar van verdere professionalisering. Er was sprake van de invoering van het verscherpt toezicht, de mogelijkheid van een onaangekondigde inspectie en niet in de laatste plaats het Basis Registratie Systeem (BRS). Bij het verscherpt toezicht wordt de vinger aan de pols gehouden bij een instelling waar structurele tekorten zijn geconstateerd, die binnen een bepaalde termijn moeten worden opgelost. Onaangekondigde inspecties – het woord zegt het al – vonden onder meer plaats bij de eerder genoemde particuliere zorgaanbieders. En het BRS is het systeem waarin alle kerncijfers van instellingen, maar bijvoorbeeld ook alle meldingen hun plaats vinden. Zo vormt het BRS een belangrijke bron voor o.a. de inspecteurs bij de voorbereiding van hun bezoeken. Met de invoering van deze instrumenten kan de inspectie de effectiviteit van het toezicht verder vergroten en daarmee de kwaliteit van de zorg handhaven en verbeteren.

De Wet op de jeugdzorg bepaalt dat de inspectie jaarlijks een verslag opstelt van haar werkzaamheden en daarbij voorstellen doet ter verbetering van de jeugdzorg. In vergelijking met voorgaande jaren is ditmaal gekozen voor een andere opzet en toon. Zo wil de inspectie niet alleen verslag doen van haar werkzaamheden, maar ook berichten over de betekenis van haar onderzoeken en oordelen voor de jeugdzorg als geheel. Vandaar dat ervoor gekozen is om met ingang van dit verslag te spreken van het jaarbericht Inspectie jeugdzorg.

Pleegzorg

“ Ach, het is toch fijn dat Jeffrey voorlopig bij zijn oma kan wonen?”

*“ De aanstaande pleegouder heeft tien jaar terug drie maanden gezeten voor fraude.
Dan kan hij toch nog steeds een goede pleegouder zijn?”*

Jaarlijks maken circa 22.000 kinderen voor korte of lange tijd gebruik van pleegzorg. Tien jaar geleden was dat de helft. Zij komen terecht bij de in totaal ongeveer 13.000 pleeggezinnen. Als kinderen niet bij hun ouders kunnen opgroeien, wil de overheid dat ze opgroeien in een situatie die zoveel mogelijk lijkt op een gezin.

Er zijn twee soorten pleeggezinnen: netwerkpleeggezinnen en bestandspleeggezinnen. Netwerkpleeggezinnen zijn gezinnen uit het sociale netwerk van het kind, zoals het gezin van een oom en tante. Bestandspleeggezinnen zijn gezinnen die zich officieel hebben aangemeld als pleeggezin (zij staan in het bestand van de pleegzorg), maar die geen directe relatie met het pleegkind hebben.

Nog steeds wachtlijsten

Voor de ontwikkeling van pleegkinderen is duidelijkheid een absolute voorwaarde. Deze kinderen moeten dan ook zo snel mogelijk weten of zij op een goed moment terug kunnen naar hun ouders of dat zij voor goed bij het pleeggezin blijven. Veiligheid en stabiliteit gaan voor alles.

Er zijn nog steeds wachtlijsten. Jaarlijks wachten circa duizend kinderen negen weken of langer op een geschikte plek in een pleeggezin. De landelijke campagne ‘Pleegouders zijn bijzonder nodig’ heeft de belangstelling onder ouders sterk doen toenemen. Maar nog steeds zijn er meer kinderen die een pleeggezin nodig hebben dan pleeggezinnen die een kind kunnen opnemen. Vooral voor intensievere vormen van pleegzorg, bijvoorbeeld voor kinderen met ernstige emotionele en gedragsproblemen, is het nog steeds moeilijk geschikte pleeggezinnen te vinden.

Onvoldoende zicht op veiligheid

Mede naar aanleiding van een aantal zeer ernstige incidenten is veiligheid een belangrijk thema geworden in de pleegzorg. In een landelijk onderzoek² heeft de inspectie in kaart gebracht of pleegzorgaanbieders voldoende zorg dragen voor de veiligheid van kinderen in pleeggezinnen.

² Inspectie jeugdzorg (mei 2009). *Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: beleidsanalyses*. Utrecht (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

De inspectie onderscheidt hierin twee belangrijke taken voor de begeleiders van pleeggezinnen:

- het systematisch screenen van het pleeggezin op mogelijke veiligheidsrisico's voor het kind;
- het systematisch zicht houden op de veiligheid van het kind.

Uit het onderzoek blijkt dat pleegzorgbegeleiders zich sterk richten op de pedagogische vaardigheden van pleegouders. Dit komt systematisch terug in de screening van toekomstige pleeggezinnen.

De inspectie juicht dit toe, maar vindt ook dat pleegzorgbegeleiders onvoldoende zicht hebben op risicovolle situaties in pleeggezinnen. Zeker wanneer het gaat om netwerkpleeggezinnen blijkt het zicht op de veiligheid onvoldoende. Deze gezinnen worden vaak pas gescreend als het kind er al geplaatst is.

Rolverdeling rond veiligheid onduidelijk

De vraag wie zicht moet hebben op de veiligheid van een kind dat in een netwerkpleeggezin is geplaatst, wordt niet eenduidig beantwoord. Bureau jeugdzorg besluit, in overleg met het gezin, dat een kind naar een netwerkpleeggezin gaat en vraagt een pleegzorgaanbieder hiervoor te zorgen. Wie op dat moment, als het pleeggezin nog niet gescreend is, de veiligheid van het kind in de gaten moet houden, was niet duidelijk. Pleegzorgbegeleiders en bureaus jeugdzorg kunnen volgens de inspectie het knelpunt rond netwerkplaatsingen gezamenlijk oplossen door afspraken te maken over wie wat doet om zicht te houden op de veiligheid van een kind.

Verbeterplannen rond veiligheid

De Inspectie jeugdzorg heeft de pleegzorgaanbieders om verbeterplannen gevraagd. Deze zijn inmiddels aangeleverd. De inspectie heeft geconstateerd dat de instellingen de aanbevelingen over het algemeen hebben vertaald in concrete verbeteracties. In 2010 brengt de inspectie in kaart in hoeverre de voorgenomen verbeteringen zijn gerealiseerd. De inspectie kijkt hierbij naar:

- het aanwezige beleid voor de screening van pleeggezinnen op mogelijke veiligheidsrisico's en de implementatie hiervan;
- het aanwezige beleid voor het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen in pleeggezinnen en de implementatie hiervan;
- de gemaakte afspraken tussen de pleegzorgaanbieders en bureaus jeugdzorg over de verantwoordelijkheidsverdeling wie wat doet om zicht te houden op de veiligheid van pleegkinderen vanaf het moment dat zij in een pleeggezin zijn geplaatst.

Vergoeding voor pleegkind per provincie³ verschillend

Verder heeft het onderzoek van de Inspectie jeugdzorg aan het licht gebracht dat de vergoeding per pleegkind per provincie verschilt. Hierdoor is het voor pleeggezinnen in verschillende provincies niet goed mogelijk om dezelfde kwaliteit pleegzorg te bieden. De inspectie acht het gewenst dat aan deze ongelijkheid een einde komt.

Meeste pleegouders tevreden over pleegzorgbegeleiders

De inspectie heeft ook gekeken naar de tevredenheid van pleegouders over de begeleiding die zij van de pleegzorgaanbieders ontvangen. Hiervoor is een analyse gemaakt van tevredenheidsonderzoeken van veertien instellingen uit 2008 en 2009, waarbij in totaal 2000 pleegouders betrokken waren. De resultaten zijn door de pleegzorgaanbieders aan de inspectie beschikbaar gesteld.

Bij een tevredenheidsonderzoek kunnen pleegouders hun mening geven over een groot aantal onderwerpen. De inspectie heeft zich vooral gericht op wat de pleegouders vinden van de professionaliteit van de begeleiders en hoe zij het contact en de communicatie met hen ervaren.

Een ruime meerderheid van de pleegouders is (zeer) tevreden over het contact/ de communicatie met de begeleiders. Hetzelfde oordeel wordt uitgesproken over de samenwerking. Pleegouders die hierover (zeer) tevreden zijn, voelen zich serieus genomen, ervaren het contact als prettig, zijn tevreden over de frequentie van het contact en vinden dat de begeleider voldoende aandacht heeft voor het gehele gezin. Een ruime meerderheid van de pleegouders is ook (zeer) tevreden over de professionaliteit van de begeleiders. De professionaliteit wordt afgemeten aan de adviezen die de begeleider geeft, in hoeverre hij of zij afspraken nakomt, effectief handelt in nood-situaties, actief is betrokken bij de begeleiding van het kind, ouders ondersteunt en, misschien wel het belangrijkste, het kind centraal stelt.

³ Waar provincie staat, wordt tevens stadsregio bedoeld

Particulier zorgaanbod

“ Prima toch, die vrije vestiging van aanbieders van jeugdzorg. Laat de markt zijn werk maar doen. Ze kunnen daar dingen doen met die kinderen die kennelijk in de gewone jeugdzorg niet te organiseren zijn.”

“ De overheid zou miljoenen extra ter beschikking moeten stellen om wachtlijsten bij reguliere zorgaanbieders op te heffen. Dan zou er ook geen particulier zorgaanbod nodig zijn.”

Particuliere jeugdzorgaanbieders zijn privé-initiatieven die kinderen of jongeren onder meer noodopvang bieden, omdat zij thuis niet langer kunnen blijven wonen. Het kunnen commerciële instellingen zijn, maar ook instellingen die op ideële basis werken. Deze particuliere instellingen ontvangen geen financiering van de provincie en zijn nauwelijks aan regels onderhevig, met alle gevolgen van dien.

Ernstige bevindingen bij onaangekondigde inspecties

In 2009 heeft de Inspectie jeugdzorg tweemaal onderzoek verricht bij zo'n particulier initiatief: bij Back to Basics en bij Stichting Kind⁴. De bevindingen bij beide instellingen waren bijzonder ernstig. Signalen van stagiaires bij de instellingen en signalen van ontevreden plaatsende instellingen waren voor de inspectie aanleiding om bij beide een onaangekondigde inspectie uit te voeren. Bij Back to Basics ontbrak het op tal van terreinen aan deskundigheid. Stagiaires werden aan hun lot overgelaten bij een groep jonge, erg drukke jongens, gecombineerd met een aantal iets oudere meisjes met een lichte verstandelijke handicap. De instellingen die de kinderen en jongeren daar geplaatst hadden waren ontevreden, maar hadden naar eigen zeggen vanwege de wachtlijsten geen alternatief. Kinderen en jongeren in een noodsituatie kunnen nu eenmaal niet thuis blijven wonen en kunnen ook niet op een wachtlijst. De kwaliteit van zorg bij Back to Basics liet echter zwaar te wensen over en de veiligheidssituatie van de kinderen en jongeren was zeer zorgelijk.

Bij Stichting Kind kwamen kinderen met een bijzonder ernstige problematiek terecht in een amateuristische omgeving. Het ging onder andere om kinderen over wie de ouders niet langer het gezag hadden. Uit beide instellingen heeft de inspectie kinderen om bovengenoemde redenen weg laten halen.

⁴ Inspectie jeugdzorg (juli 2009). *Onverantwoorde jeugdzorg door particulieren*. Nieuwsbericht. Utrecht (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

Aan particulier jeugdzorgaanbod kleven vaak grote risico's

Er bestaat (nog) geen erkenningssysteem voor instellingen waarin kinderen en jongeren worden opgevangen. En wanneer instellingen geen financiering van de provincie ontvangen, wordt hun zorgaanbod niet automatisch getoetst aan bepaalde kwaliteitseisen. Dit betekent dat er aan een dergelijk zorgaanbod vaak grote risico's kleven. Of het nu gaat om een instelling op commerciële of ideële basis, wanneer er geen strikte eisen gesteld worden aan de kwaliteit van de zorg, de opleiding van de medewerkers en de veiligheid van de geplaatste kinderen, dan is dit niet de (nood)opvang waar jongeren met problemen terecht zouden moeten komen. Daar komt bij dat met name de commerciële zorgaanbieders er weinig belang bij hebben om de periode van (nood)opvang zo kort mogelijk te houden. In alle gevallen is de inspectie van mening dat deze vorm van opvang in strijd is met de belangen van de kinderen en jongeren waar het om gaat.

Mede naar aanleiding van het toezicht van de inspectie heeft de minister voor Jeugd en Gezin de Tweede Kamer inmiddels laten weten dat kinderen met een jeugdzorgindicatie niet meer geplaatst mogen worden in particuliere instellingen die niet voldoen aan de kwaliteitsaspecten in de Wet op de jeugdzorg.

Inspectie licht opleidingsinstellingen in

Signalen over ongewenste toestanden komen vaak binnen via stagiaires, die vanwege de lage kosten aantrekkelijke krachten zijn voor particuliere zorgaanbieders. Voor stagiaires is het dikwijls lastig om de noodklok te luiden, omdat dit vaak gevolgen kan hebben voor het verloop van hun studie.

Als zij dit dan toch doen, vraagt dit een zekere moed.

De Inspectie jeugdzorg heeft inmiddels de opleidingsinstellingen benaderd met informatie over particuliere zorgaanbieders. De opleidingsinstellingen hebben hier positief op gereageerd. Voortaan zullen zij kritischer kijken naar stageplaatsen bij particuliere zorgaanbieders.

Interlandelijke adoptie

“ Mensen die zelf geen kind kunnen krijgen, omdat het op natuurlijke manier niet lukt of omdat zij van hetzelfde geslacht zijn, hebben recht op een kind.”

“ Het belang van het kind staat altijd centraal. Als het even kan, moet het dan ook in het land van geboorte opgroeien. De kans op een verstoorde identiteitsontwikkeling bij vertrek naar een ander land is te groot.”

Bij interlandelijke adoptie – de adoptie van buitenlandse kinderen door Nederlandse ouders – zijn verschillende instanties betrokken: de bemiddelingsorganisaties (vergunninghouders interlandelijke adoptie), de Raad voor de Kinderbescherming en de Centrale Autoriteit van het Ministerie van Justitie. De bemiddelingsorganisaties gaan na of een kind geschikt is voor adoptie, de Raad onderzoekt of de beoogde adoptie-ouders aan de voorwaarden voldoen en de Centrale Autoriteit toetst beide procedures voordat toestemming wordt gegeven voor adoptie. Bijzondere aandacht gaat tegenwoordig uit naar kinderen met een speciale zorgbehoefte. Dit zijn kinderen die wat ouder zijn, kinderen met een (medische) aandoening en meerlingen. In 2009 heeft de Inspectie jeugdzorg onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de werkwijze bij zowel de vergunninghouders als bij de Raad voor de Kinderbescherming⁵. De derde betrokken instantie, de Centrale Autoriteit, valt niet onder het toezicht van de inspectie.

Bemiddelingsorganisaties beschikken soms niet over voldoende achtergrondinformatie

Een van de grootste knelpunten rond interlandelijke adoptie is het achterhalen van de juiste achtergrondinformatie over het te adopteren kind. Deze informatie is noodzakelijk om vast te kunnen stellen of adoptie in het belang is van het kind en om de juiste ouders bij het kind te vinden.

De inspectie heeft vastgesteld dat alle vergunninghouders zich voldoende inspannen om volledige en betrouwbare informatie te krijgen voor zover dit binnen hun mogelijkheden ligt. In sommige gevallen blijkt het echter moeilijk, zo niet onmogelijk, om aan betrouwbare informatie te komen. De inspectie is van mening dat er in dergelijke gevallen sprake is van onaanvaardbare risico's voor het te adopteren kind. Bij twijfel over de juistheid en betrouwbaarheid van informatie uit bepaalde landen, moet de Nederlandse overheid de verantwoordelijkheid nemen om deze risico's tot een aanvaardbaar niveau te beperken of de bemiddeling uit het geboorteland van het kind (tijdelijk) te stoppen.

⁵ Inspectie jeugdzorg (december 2009). *Interlandelijke adoptie. Knelpunten in het stelsel*. Utrecht (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

Raad voor de Kinderbescherming zou gezinsrapporten systematisch moeten evalueren

De inspectie heeft ook de kwaliteit onderzocht van de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming bij het verzamelen van gegevens over aspirant-adoptieouders, het zogeheten gezinsonderzoek. De inspectie heeft vastgesteld dat de Raad voor de Kinderbescherming voldoende zorg draagt voor zo volledig en betrouwbaar mogelijke gegevens van de aspirant-adoptieouders. Ook bevordert en bewaakt de Raad in voldoende mate de kwaliteit van de werkwijze en de uniformiteit van de gezinsonderzoeken. Wat ontbreekt, is een systematische evaluatie van de kwaliteit van de gezinsrapporten met bemiddelingsorganisaties en aspirant-adoptieouders. Naar aanleiding van het onderzoek deed de inspectie een aantal aanbevelingen. Wanneer aspirant-adoptieouders kiezen voor adoptie van een kind met speciale zorgbehoeften, acht de inspectie het van belang dat bij het onderzoek naar de geschiktheid van de ouders standaard het Instrumentarium Bijzondere Omstandigheden (een aanvullende vragenlijst) wordt ingezet. Verder is standaardisering van de gegevensverzameling en de rapportages over adoptie van kinderen met speciale zorgbehoeften van belang, naast de eerder genoemde systematische evaluatie van de kwaliteit van de gezinsrapporten.

Centrale Autoriteit

De Centrale Autoriteit van het Ministerie van Justitie kan rechtstreeks contact opnemen met de Centrale Autoriteit van het adoptieland en in overleg treden met Centrale Autoriteiten van andere landen in de Europese Unie. In dit opzicht reiken de mogelijkheden van de Centrale Autoriteit verder dan die van de bemiddelingsorganisaties. Wanneer bemiddelingsorganisaties signalen afgeven over mogelijk malafide adoptiepraktijken in het land van herkomst, dan duidt dit op mogelijk risicovolle situaties voor (adoptie)kinderen in een bepaald land. De afweging van de risico's dan wel het onderzoeken en in praktijk brengen van mogelijkheden om de risico's te verkleinen, is volgens de inspectie niet alleen een zaak van de bemiddelingsorganisaties. De inspectie is van mening dat de Centrale Autoriteit hierin een meer actieve rol kan spelen.

Gesloten jeugdzorg

“Waarom moet je, als je niets ergs hebt gedaan in de gesloten jeugdzorg zitten?”

“Als je in de gesloten jeugdzorg zit, mag je dan toch naar buiten?”

Voor de inspectie was de gesloten jeugdzorg in 2009 een nieuw toezichtgebied. Gesloten jeugdzorg is een relatief nieuwe vorm van jeugdzorg, die bedoeld is voor jongeren die ernstig getraumatiseerd, misbruikt, onhandelbaar dan wel moeilijk te behandelen zijn. Tot 2010 werden deze jongeren in justitiële jeugdinrichtingen geplaatst, omdat dit de enige mogelijkheid was om ze gesloten te kunnen behandelen. Vooral het idee dat slachtoffers en daders in de justitiële jeugdinrichtingen met elkaar zouden moeten optrekken, werd als zeer ongewenst ervaren. Omdat er voor deze jongeren meer nodig is dan de open jeugdzorg kan bieden, hebben inmiddels vijftien zorgaanbieders gesloten jeugdzorg ontwikkeld en in de praktijk gebracht. Dit wordt door de instellingen jeugdzorg Plus genoemd. De jongeren zitten weliswaar in een gesloten instelling, maar leren stap voor stap om weer buiten de instelling te functioneren. In het algemeen vallen de inzet en het enthousiasme waarmee de zorgaanbieders van start zijn gegaan, zeer te prijzen. Instellingen blijken gemotiveerd om van de gesloten jeugdzorg een succes te maken.

Onderzoek naar de rechtspositie van de jongeren

De inspectie heeft in 2009 onderzocht hoe het staat met de rechtspositie van de jongeren in de gesloten jeugdzorg⁶. In de gesloten jeugdzorg is dit een belangrijk punt, omdat de jongeren er niet vrijwillig verblijven en voor hun behandeling en verblijf afhankelijk zijn van medewerkers van de instelling. De medewerkers hebben veel bevoegdheden om jongeren indien nodig te kalmeren, zoals jongeren vasthouden, stevig aanpakken en zelfs tijdelijk afzonderen. Omdat dit vergaande bevoegdheden zijn, heeft de inspectie gekeken naar de toepassing van de maatregelen die de vrijheid van jongeren aantasten. De inspectie heeft ook gekeken naar de toekenning van verlof, de klachtenregeling en de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon. De inspectie constateerde dat zeven van de elf onderzochte instellingen dit voldoende in orde hadden

⁶ Inspectie jeugdzorg (september 2009). *Tussentijds bericht toezicht gesloten jeugdzorg*. Utrecht (www.inspectiejeugdzorg.nl).

Aansluiting met de Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) en doorstroming

In de tussenrapportage aan de minister voor Jeugd en Gezin signaleert de inspectie problemen bij de aansluiting van de gesloten jeugdzorg met de GGz.

Sommige jongeren in de gesloten jeugdzorg hebben zulke zware psychische problemen dat zij een behandeling in de GGz nodig hebben, maar worden daar geweigerd omdat hun gedragsproblemen te ernstig zijn. Een ander probleem vormt de gebrekkige doorstroming naar een lichtere vorm van zorg na een succesvolle behandeling.

Veel jongeren raken gefrustreerd door het lange wachten op een vervolgplek.

Na hun goed verlopen behandeling willen ze graag weg, maar er is een wachtlijst voor vervolgzorg, zoals een kamertrainingscentrum, begeleid wonen of een meer open leefgroep. Het aantal vervolgplekken voor jongeren met een licht verstandelijke handicap is daarbij zeer beperkt.

Buitenlands zorgaanbod

“ Een verblijf, ver weg van de directe omgeving van een jongere in problemen, is heerlijk voor die jongere. Eindelijk even weg uit alle ellende en tijd om op adem te komen.”

“ Zit een jongere eenmaal in het buitenland en komt hij of zij in de problemen, dan zit die jongere daar wel moederziel alleen; niemand in de buurt om bij te klagen en uit te huilen.”

Jeugdzorginstellingen hebben de afgelopen jaren een buitenlands zorgaanbod ontwikkeld dat uiteenloopt van een verblijf op een boerderij in het buitenland tot reizen naar India. De Inspectie jeugdzorg heeft vooronderzoek gedaan naar de kansen en risico's van het gebruik van buitenlands zorgaanbod⁷. Het vooronderzoek was gericht op de vraag welke inspanningen de jeugdzorginstellingen zich getroosten om de kwaliteit van deze hulpverlening in het buitenland te garanderen en de veiligheid van kinderen en jongeren te bewaken.

Buitenlands zorgaanbod biedt kansen en risico's

Buitenlands zorgaanbod biedt jongeren de kans op een nieuw perspectief in een geheel andere omgeving. Het aanbod lijkt selectief te worden ingezet voor jongeren die zijn vastgelopen in de residentiële zorg of als laatste middel om plaatsing in een gesloten setting te voorkomen. Een verblijf in het buitenland kan dus een optie zijn om erger te voorkomen.

Buitenlands zorgaanbod is een nog weinig eenduidige hulpvorm. Er zijn veel initiatieven, het aanbod is uitgewerkt in verschillende varianten en de manier van uitbesteden is ook verschillend.

Aan het aanbod zijn echter ook duidelijke risico's verbonden. Door de afstand hebben zorgaanbieders minder zicht op de kwaliteit van de begeleiding. Ook is niet duidelijk wat de pedagogische vaardigheden binnen de ongetwijfeld goed bedoelende boerengezinnen zijn die de jongeren zorg bieden. Jongeren zouden hierdoor niet de begeleiding kunnen krijgen die zij zouden moeten krijgen. Bovendien is er niemand in de buurt om hem of haar te ondersteunen. Datzelfde boerengezin heeft nu eenmaal geen klachtenprocedure in het bedrijf, net zomin beschikt het over iemand die de jongere zondig een schouder kan bieden om op uit te huilen. Een ander probleem is dat het vervolg op een verblijf in het buitenland niet voldoende is afgestemd op een mogelijke terugkeer in de oorspronkelijke leefsituatie.

⁷ Inspectie jeugdzorg (januari 2009). *Buitenlands zorgaanbod: maximale kansen en minimale risico's? Een vooronderzoek naar het beeld en de verbetermogelijkheden van buitenlands zorgaanbod*. Utrecht (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

Zorgaanbieders stemmen onderling niet of nauwelijks af over de wijze waarop zij de veiligheid van de jongeren en de kwaliteitsbewaking kunnen bevorderen. Zij willen hier wel toe komen, door in het voortraject, tijdens het verblijf in het buitenland en in het vervolg, verbetermaatregelen te nemen. Voor een betere bewaking van de kwaliteit is aandacht nodig voor de transparantie van het zorgaanbod, het opstellen van kwaliteitsnormen en het bewaken van de kwaliteit. Ten slotte streven de zorgaanbieders naar maatregelen om de veiligheid van de jongeren in het buitenland beter te garanderen.

Mede naar aanleiding van het vooronderzoek van de inspectie heeft de minister voor Jeugd en Gezin de Tweede Kamer laten weten dat hij inmiddels eisen heeft gesteld waaraan moet worden voldaan bij het gebruik van zorgaanbod in het buitenland en het toezicht hierop.

De inspectie zelf

Wat de inspectie zelf betreft was 2009 een jaar van verdere professionalisering van het toezicht. Er was sprake van de invoering van het verscherpt toezicht, de mogelijkheid van een onaangekondigde inspectie en niet in de laatste plaats het Basis Registratie Systeem (BRS). Bij het verscherpt toezicht wordt de vinger aan de pols gehouden bij een instelling waar structurele tekorten zijn geconstateerd die binnen een bepaalde termijn moeten worden opgelost. Onaangekondigde inspecties – het woord zegt het al – vonden onder meer plaats bij de eerder genoemde particuliere zorgaanbieders. En het BRS is het systeem waarin alle kerncijfers van instellingen, maar bijvoorbeeld ook alle meldingen hun plaats vinden.

Invoering verscherpt toezicht

Justitiële jeugdinstellingen waren al langer gewend aan verscherpt toezicht van de inspectie⁸. Jeugdzorginstellingen kregen er in 2009 voor het eerst mee te maken. Een instelling kan onder verscherpt toezicht worden gesteld als de inspectie oordeelt dat er structurele tekortkomingen zijn in de kwaliteit van de zorg, die leiden tot ernstige risico's voor de veiligheid van de kinderen. Dit betekent onder meer dat de instelling onmiddellijk maatregelen moet treffen om verbetering te bewerkstelligen. Daarvoor maakt de instelling een plan van aanpak dat ingaat op de geconstateerde tekorten. De instelling informeert de inspectie over de uitvoering van dit plan en over de behaalde resultaten. Na ongeveer één jaar vindt een hertoetsing plaats. De inspectie bepaalt zelf wanneer de hertoetsing wordt uitgevoerd. Als bij de hertoetsing blijkt dat de resultaten zijn gehaald, heft de inspectie het verscherpt toezicht op.

De eerste keer dat de Inspectie jeugdzorg verscherpt toezicht instelde was in 2007, bij het toezicht op de veiligheid van de justitiële jeugdinstellingen. Dit toezicht voerde de inspectie uit samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing. Van de veertien justitiële jeugdinstellingen die toen zijn onderzocht, zijn er zes onder verscherpt toezicht geplaatst. Dit gebeurde, omdat de inspecties van oordeel waren dat er een ernstig risico bestond op het ontstaan van een onveilig leef- en behandelklimaat, zowel voor de jongeren als voor het personeel. Dit gold zowel voor de inrichting zelf als voor de school die daarbij hoort.

Begin 2009 hebben de inspecties het verscherpt toezicht kunnen opheffen, omdat alle zes inrichtingen de goede weg hebben ingeslagen: de grootste risico's waren weggenomen. Het duurt wel enige tijd voordat alle ingezette verbeteracties echt tot resultaat leiden. Eind 2009 hebben de inspecties vastgesteld dat alle verbeteracties van de inrichtingen die zij samen met het Ministerie van Justitie hadden doorgevoerd, inmiddels zo ver gevorderd waren dat de meeste instellingen de toets der kritiek goed konden doorstaan.

⁸ Inspectie jeugdzorg (mei 2009). *Verscherpt Toezicht. Informatiebrochure voor instellingen voor jeugdzorg.* Utrecht (zie www.inspectiejugdzorg.nl).

Invoering onaangekondigde inspecties

Jeugdzorginstellingen weten in de regel wanneer de inspectie langskomt. Meestal is dan ook bekend waar de inspectie naar wil kijken. Het kan efficiënt zijn als een instelling weet waar de inspectie naar wil kijken. De op te vragen gegevens en dossiers liggen bij wijze van spreken klaar op het moment dat de inspecteur een bezoek aan de instelling brengt. Een nadeel is dat een vooraf aangekondigde inspectie iets weg heeft van een bezoek van de burgemeester aan een instelling. Komt een inspecteur aangekondigd op bezoek, dan bestaat de kans dat hij de dossiers te zien krijgt die op orde zijn, de afdeling bezoekt waar het goed loopt en de ‘medewerker van de maand’ te spreken krijgt. Door de jaren heen hebben de inspecteurs natuurlijk geleerd hier doorheen te prikken, maar dan nog kan het verhelderend werken om een instelling spontaan te bezoeken.

De onaangekondigde inspecties bij Back to Basics en bij Stichting Kind bleken meer dan terecht: aan de onverantwoorde omstandigheden waarin kinderen verkeerden, kon op korte termijn een einde worden gemaakt. Op grond van deze ervaringen zal de inspectie in de toekomst vaker gebruik maken van de mogelijkheid van onaangekondigde inspecties.

Invoering Basis Registratie Systeem (BRS)

De inspectie heeft haar kennis- en informatiehuishouding het afgelopen jaar verder ontwikkeld door het operationeel worden van het Basis Registratie Systeem. Hierin worden de instellingsgegevens vastgelegd, samen met de meldingen en afhandeling van calamiteiten. Daarnaast wordt in het BRS ook het risicoprofiel van de instellingen bijgehouden. Het BRS biedt de inspecteurs een actueel overzicht van hun instellingen en vormt daarmee een belangrijke bron van informatie bij het voorbereiden van hun bezoeken. Zo kunnen zij bijvoorbeeld nagaan of een instelling de toezeggingen van verbeteringen naar aanleiding van eerder onderzoek nakomt.

Verdere professionalisering inspectie door opleidingen en trainingen

De professionalisering van de inspecteur is een belangrijk speerpunt in het beleid van alle rijksinspecties. In het opleidingsprogramma 2009 hebben de inspecteurs onder andere (vervolg)trainingen gekregen in het schrijven van rapporten, het opstellen van vragenlijsten en het voeren van gesprekken in onderzoekssituaties. Verder werd aandacht besteed aan de verbreding en verdieping van vakinhoudelijke kennis, terwijl daarnaast werd deelgenomen aan het opleidingsaanbod van de gezamenlijke inspecties.

Meldingen, signalen en klachten

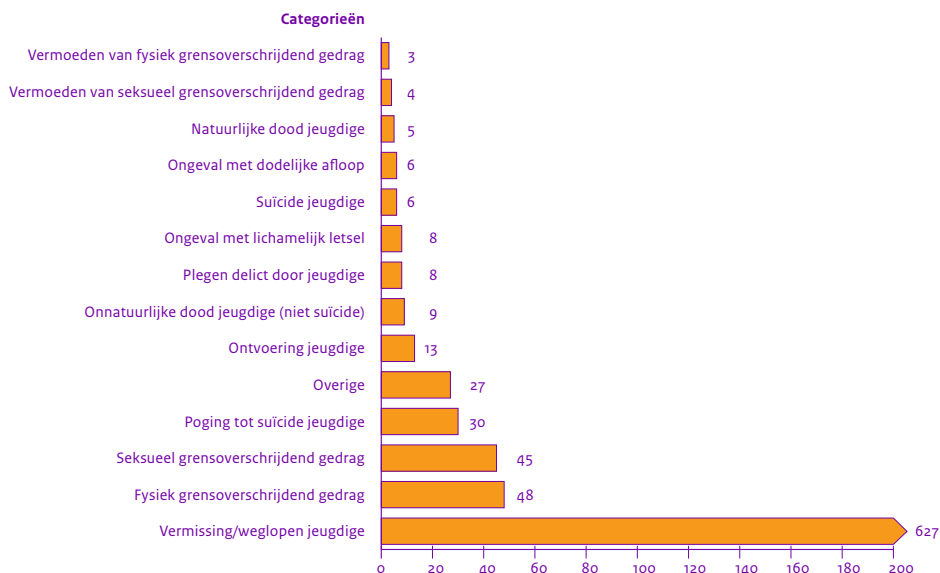
“ Calamiteiten gebeuren nu eenmaal in de jeugdzorg, het is inherent aan de doelgroep, met hele zware complexe problematiek.”

“ Wanneer een instelling terugblijkt op calamiteiten kunnen er belangrijke lessen worden geleerd voor de toekomst. Door de gang van zaken tegen het licht te houden, worden knelpunten inzichtelijk en komt er ruimte en energie vrij om over oplossingen na te denken.”

De inspectie maakt gebruik van verschillende bronnen om zo goed mogelijk inzicht te krijgen in de kwaliteit van de zorg in de instellingen. Naast de eigen onderzoeken en rapportages ontvangt de inspectie jaarlijks vele meldingen, signalen en klachten. Bij een melding gaat het om een bericht van een jeugdzorginstelling of een justitiële jeugdinrichting dat zich een calamiteit heeft voorgedaan. Bij klachten gaat het om de ontevredenheid van cliënten en andere particulieren over de kwaliteit van de zorg, terwijl signalen betrekking hebben op de zorgen of onvrede van professionals die in hun werk te maken hebben met de zorg voor kinderen en jongeren, zoals pedagogisch medewerkers, huisartsen, verloskundigen, maar ook stagiaires.

Meldingen

Het aantal meldingen van calamiteiten is toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. In 2008 ontving de inspectie 178 meldingen; in 2009 waren het er 839.

Figuur 1 Aantal meldingen per categorie in 2009

In figuur 1 staat een overzicht van het type calamiteiten dat bij de inspectie in 2009 is gemeld. Daaruit blijkt dat de meeste calamiteiten te maken hebben met de vermissing of het weglopen van een jeugdige, met fysiek of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Fysiek grensoverschrijdend gedrag betreft meestal agressie-incidenten tussen jongeren onderling. Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag gaat het zowel om gedrag tussen kinderen of jongeren onderling, als om situaties waarbij jeugdigen misbruikt zijn door een volwassene. Suïcidepogingen komen ook relatief vaak voor binnen instellingen.

Al in 2008 riep de inspectie instellingen op om ruimhartig te melden. Toen waren er toch nog instellingen die niets meldden. Inmiddels ziet het er naar uit dat instellingen dit steeds beter doen, waardoor ook de aantallen meldingen toenemen. De inspectie gaat er vooralsnog van uit dat het ruimhartiger melden de oorzaak is van de stijging van het aantal meldingen.

Kwaliteit meldingen toegenomen

De inspectie gaat ervan uit dat instellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van zorg. Daarom verwacht de inspectie van de instellingen dat zij in geval van een calamiteit zelf willen weten wat er is gebeurd, welke leerpunten hieruit naar voren komen en welke maatregelen genomen moeten worden om herhaling in de toekomst te voorkomen.

Wat is een calamiteit?

Een calamiteit is een gebeurtenis die onverwacht en onbedoeld kan leiden of heeft geleid tot een dodelijk of schadelijk gevolg voor een jeugdige, of een ander als gevolg van het handelen van een jeugdige. Verder moet het gaan om een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden gedurende de betrokkenheid van een instelling.

Wat doet de inspectie nadat een calamiteit gemeld is?

De inspectie wil altijd eerst weten of het kind en de andere betrokkenen nu veilig zijn.

Daarna komt het eerste onderzoek.

De inspectie onderzoekt elke melding.

De aard van het onderzoek van de inspectie hangt af van wat er in de melding staat en van wat de inspectie verder weet over de instelling. Het kan ook gebeuren dat de minister of een bestuurder van een provincie de inspectie vraagt om een onderzoek in te stellen. Het kan zijn dat de inspectie een melding na het eerste onderzoek meteen afsluit. Dit gebeurt bijvoorbeeld als de melding bij de inspectie geen vragen oproept of als er geen aanwijzingen zijn dat de instelling verbeteringen moet aanbrengen.

Het kan ook zijn dat de inspectie na het eerste onderzoek besluit om nader onderzoek te doen.

Als de inspectie nader onderzoek nodig vindt, dan zijn hiervoor verschillende mogelijkheden:

- de inspectie stelt nadere vragen aan de instelling en beoordeelt de antwoorden van de instelling;
- de inspectie vraagt de instelling om zelf de calamiteit nader te onderzoeken en beoordeelt dit eigen onderzoek van de instelling;
- de inspectie doet zelf een onderzoek.

De inspectie acht het een positieve ontwikkeling dat in de loop van 2009 het melden en onderzoeken van calamiteiten meer vanzelfsprekend is geworden.

Onderzoek naar afzonderlijke calamiteiten en het verzamelen van deze onderzoeksgegevens op instellingsniveau vinden steeds vaker structureel plaats. Bij hun melding maken instellingen steeds vaker een goede analyse van de gebeurtenissen die geleid hebben tot de calamiteit.

Dit zijn belangrijke stappen op weg naar kwaliteitsborging en voortgaande professionalisering binnen de jeugdzorg.

Signalen

De inspectie ontving dit jaar 37 signalen van professionals die hun zorgen bij de inspectie uitten tegen 45 signalen in 2008. De signalen waren afkomstig van scholen, schoolartsen, psychiaters, gedragswetenschapper en stagiaires in instellingen voor jeugdzorg. De signalen gingen meestal over de kwaliteit van de verleende jeugdzorg.

In 2009 waren signalen tot twee keer toe aanleiding voor de inspectie om over te gaan tot onaangekondigde inspecties bij particuliere zorgaanbieders. Resultaat hiervan was, dat de inspectie kinderen heeft laten weghalen uit deze instellingen.

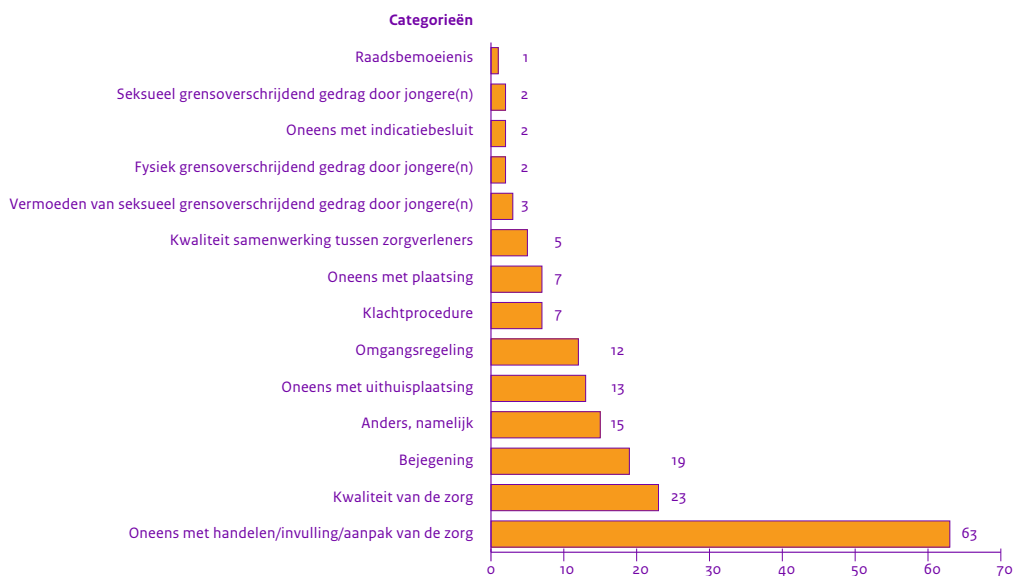
Klachten

De inspectie ontving dit jaar 174 klachten tegen 128 in 2008 en 145 in 2007. De klachten waren afkomstig van cliënten en andere particulieren. Zij benaderden de inspectie met vragen, klachten, opmerkingen en zorgen over de jeugdzorg.

De inspectie behandelt geen individuele klachten, maar neemt ze wel in ontvangst en houdt bij waar de klachten over gaan. Ze verwijst de klager naar de onafhankelijke klachtencommissie van de instelling waartegen de klacht is gericht. Ook wijst zij de klager op het bestaan van provinciale vertrouwenspersonen jeugdzorg.

Door het bijhouden van de klachten krijgt de inspectie meer zicht op wat betrokkenen bij de jeugdzorg bezighoudt, dwars zit, ergert of zelfs tegen de borst stuit. De meeste klachten gaan over de aanpak en de kwaliteit van de zorg.

Overigens kunnen ook klachten aanleiding zijn tot het uitvoeren van een inspectie.

Figuur 2 Aantal klachten per categorie in 2009

Uitgebrachte rapporten

Landelijke rapporten 2009

Titel
Vooronderzoek Buitenlands zorgaanbod: maximale kansen en minimale risico's?, januari 2009
Themaonderzoek Uitvoering verlofbeleid JJI (met Ist), juni 2009 (+ bijlagen)
Zorginstellingen tijdig voorbereid op griepdemonie. Stand van zaken in kaart gebracht, september 2009
Aandacht voor matching. Het gezinsonderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming bij interlandelijke adoptie, september 2009
Achtergrond onbekend? Onderzoek naar het handelen van twee vergunninghouders bij de interlandelijke adoptie van zeven Chinese kinderen, november 2009
Interlandelijke adoptie. Knelpunten in het stelsel, december 2009

Provinciale rapporten 2009

	Titel
Groningen	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij de Base Groep, februari 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Bureau Jeugdzorg Groningen, juni 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij de Base Groep Groningen, juni 2009
	Veiligheid binnen Juvaïd, voorheen Het Poortje, hertoets, juli 2009
	De rechtspositie van jongeren in Stichting Het Poortje Jeugdinrichtingen, locatie Wilster, augustus 2009
Friesland	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Stichting Jeugdhulp Friesland, februari 2009
	Rapport van bevindingen. Onderzoek bij Campus Wyldemerk (Harich) met IvhO, juli 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Bureau Jeugdzorg Friesland, juli 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Stichting Jeugdhulp Friesland, juli 2009
Drenthe	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Yorneo, februari 2009
Overijssel	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Trias, februari 2009
Flevoland	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Stichting Jeugdhulpverlening Flevoland, februari 2009
	Rapport Hertoets AMK Flevoland. Een onderzoek naar het functioneren van het AMK Flevoland, februari 2009
Gelderland	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Pactum, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Entréa, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Lindenhout, februari 2009
	Veiligheid binnen Harreveld, Sector Prisma, hertoets, maart 2009
	Veiligheid binnen Harreveld, locatie 't Anker, hertoets, maart 2009
	Veiligheid binnen De Hunnerberg en de Kristallis Scholengroep, hertoets, mei 2009
	Onderzoek spoedeisende zorg bureau jeugdzorg Gelderland, mei 2009

Titel	
	De rechtspositie van jongeren in Jongerenhuis Harreveld, sector Prisma, afdeling Hand in Hand, augustus 2009
	De rechtspositie van jongeren in Jongerenhuis Harreveld, afdeling Alexandra, augustus 2009
	De rechtspositie van jongeren in de Ottho Gerhard Heldringstichting, augustus 2009
	De rechtspositie van jongeren in de Hoenderloo Groep, locatie de Kop van Deelen, augustus 2009
	De rechtspositie van jongeren in Rentray, locatie Eefde, augustus 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door Stichting Kind en Toekomst vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door Stichting FLASH, vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door Stichting Afrika, vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
	De rechtspositie van jongeren in De Lindenhorst, december 2009
Utrecht	Veiligheid binnen Den Engh, hertoets, januari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij de Stichting Gereformeerd Jeugdwelzijn, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij De Rading, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij het LJ&R, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Maatschappij Zandbergen, februari 2009
	Aandacht voor seksualiteit. Praktijktoets Utrechtse Jeugdhulpverlening Leger des Heils/ Orthopedagogisch Centrum 't Gooi, maart 2009
	Veiligheid binnen de Heuvelrug, locatie Eikenstein, hertoets, april 2009
	Veiligheid binnen de Lindenhorst (voormalige locatie JJI De heuvelrug), hertoets, mei 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door de Nederlandse Adoptie Stichting (NAS), vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Timon in Zeist, november 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Bureau Jeugdzorg Utrecht, november 2009
	Clëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij JOOZT, locatie LSG Valkenheide in Maarsbergen, november 2009
	Voorwaarden voor een veilig en verantwoord leefklimaat bij Campus De Uitdaging, december 2009
Noord-Holland	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Parlan, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van OCK het Spalier, februari 2009
	Aandacht voor seksualiteit. Praktijktoets OCK Het Spalier, maart 2009
	Clëntenrechten in beeld? Een onderzoek naar de cliëntenrechten en klacht-behandeling in de Noord-Hollandse jeugdzorg, maart 2009
	Rapport indicatiestelling cliënt Bureau jeugdzorg Noord-Holland, september 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door HOGAR, vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
	Veiligheid binnen De Doggershoek, afsluitende toets, december 2009

Titel	
Amsterdam	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij de William Schrikker Pleegzorg, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Spirit, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van De Bascule, zorglijn Therapeutische pleegzorg, februari 2009
	Entreetoets de Koppeling. Onderzoek naar de gesloten jeugdzorg bij de Koppeling in Amsterdam, maart 2009
	Voorwaarden voor een veilig en verantwoord leefklimaat bij Het Werkhotel Amsterdam, december 2009
Zuid-Holland	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland, juli 2009
	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Cardea, juli 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door Stichting Meiling, vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
Haaglanden	Entreetoets JJC. Onderzoek naar de gesloten jeugdzorg bij Jeugdformaat/Jutters-Combinatie in Haaglanden, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Jeugdformaat, februari 2009
	Aandacht voor seksualiteit. Praktijkttoets Jeugdformaat, maart 2009
	Aandacht voor seksualiteit. Praktijkttoets Goodwillwerk Leger des Heils, regio Den Haag, locatie Vliet & Burgh, september 2009
	Aandacht voor matching. Bemiddeling door Wereldkinderen, vergunninghouder interlandelijke adoptie, september 2009
Rotterdam	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Flexus, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Horizon, februari 2009
	Veiligheid binnen De Hartelborgt, Locatie Spijkenisse, hertoets, februari 2009
	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Lindenhof, juli 2009
	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Stichting Prokino in Rotterdam, juli 2009
	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Bureau jeugdzorg Rotterdam, juli 2009
	Cliëntenrechten in beeld. Een onderzoek naar de cliëntenrechten bij Stek, juli 2009
	De rechtspositie van kinderen in Horizon, afdeling Besloten Groepen, december 2009
	Veiligheid binnen De Hartelborgt, afsluitende toets, december 2009
Zeeland	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij de stichting Agogische Zorgcentra Zeeland, februari 2009
Noord-Brabant	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Orthopedagogisch Centrum Brabant (OCB), nieuwe jeugdzorgaanbieder in de provincie Noord-Brabant, januari 2009
	Nieuwe zorg verantwoorde zorg? Onderzoek naar de kwaliteit van zorg bij Neos nieuwe jeugdzorgaanbieder in de provincie Noord-Brabant, januari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij De Zuidwester, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Kompaan, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van de Combinatie Jeugdzorg, februari 2009

	Titel
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Stichting Frentrop De Widdonck, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Oosterpoort, februari 2009
	Veiligheid binnen Den Hey-Acker, locatie Ginneken, hertoets, oktober 2009
	De rechtspositie van jongeren in BJB, Paljas Plus, december 2009
Limburg	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Onderzoek bij Xonar, februari 2009
	Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen: Beleidsanalyse van Rubicon Jeugdzorg, februari 2009
	Aandacht voor seksualiteit. Praktijktoets Mutsaersstichting, maart 2009
	Veiligheid binnen Het Keerpunt, hertoets, juli 2009
	De rechtspositie van jongeren in Icarus, september 2009

Gebruikte afkortingen

BRS	Basis Registratie Systeem
fte	fulltime equivalent
GGz	Geestelijke Gezondheidszorg
ITJ	Integraal Toezicht Jeugdzaken
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
NAS	Nederlandse Adoptie Stichting

Wat is de Inspectie jeugdzorg?

De Inspectie jeugdzorg is in 1988 bij wet ingesteld en houdt toezicht op de jeugdzorg in Nederland. De inspectie werkt onder de verantwoordelijkheid van de minister voor Jeugd en Gezin en de minister van Justitie. De inspectie is inhoudelijk onafhankelijk.

Wat zegt de wet over de Inspectie jeugdzorg?

De Wet op de jeugdzorg geeft de Inspectie jeugdzorg de volgende taken:

- onderzoek doen naar de kwaliteit van de jeugdzorg;
- toezicht houden op de naleving van de kwaliteitseisen die in de wet staan;
- voorstellen doen voor verbetering.

De inspectie houdt toezicht op verzoek van het Ministerie voor Jeugd en Gezin, het Ministerie van Justitie, de provincies of uit eigen beweging.

Wat is toezicht?

Toezicht houden betekent dat de inspectie informatie verzamelt over de kwaliteit van de jeugdzorg, zich een oordeel vormt en zo nodig ingrijpt. Ook kijkt de inspectie of het beleid voor de jeugdzorg in de praktijk goed werkt. Daarover adviseert de inspectie gevraagd en ongevraagd.

De rapporten van de inspectie zijn in principe openbaar. De openbaar gemaakte rapporten staan op de website van de inspectie: www.inspectiejeugdzorg.nl.

Wat wil de Inspectie jeugdzorg met het toezicht bereiken?

De inspectie wil met haar onderzoeken bijdragen aan:

- het behouden en bevorderen van de kwaliteit van de jeugdzorg;
- het versterken van de positie van jongeren en hun ouders of verzorgers (de cliënten);
- de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het beleid.

Waar houdt de inspectie toezicht?

De Inspectie jeugdzorg kent vier 'domeinen' van toezicht. De inspectie heeft namelijk volgens vier verschillende wetten toezichttaken en bevoegdheden:

- Wet op de jeugdzorg;
- Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen;
- Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie;
- Wet Centraal Orgaan opvang Asielzoekers.

De inspectie heeft op grond van die wetten toezicht op de volgende organisaties:

- de bureaus jeugdzorg;
- de jeugdzorgaanbieders;
- de Justitiële Jeugdinrichtingen;
- de vergunninghouders voor interlandelijke adoptie;
- de opvangvoorzieningen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen;
- de Raad voor de Kinderbescherming.

